

COMPLEX TELT MAAR LIEFST VIER RIJKSMONUMENTEN

Landgoed en zomerverblijf Flevorama

Tussen een oude Beukenlaan, de Bollelaan, de Flevolaan en de Huizerstraatweg bevindt zich het landgoed Flevorama. Wie kent niet dit prachtige landgoed? Je kunt het zien liggen vanaf het kruispunt Naarderstraat, Meentweg en Flevolaan op de grens van Naarden en Huizen. Wat is de historie van dit landgoed en het huis?

Berghuysen

In de 17de eeuw lagen er ten oosten van Naarden zes buitenplaatsen: Kommerrust, Berghuysen, Oud Bussem, 't Graeveveldt, Oud Naarden en Crailo. Ze waren gekocht of gesticht door Amsterdamse kooplieden. In 1823 erfde een zekere J.P. van Rossum, een Amsterdamse handelaar in Surinaamse suiker en tabak, een groot deel van de Naardense landgoederen, waaronder Kommerrust en Berghuysen, dat hij Berghuis noemde. Aan de rand van het zogenaamde Oude Bos liet Van Rossum een boer tabak verbouwen.

■ Oude ansicht van Flevorama.

Oude en zeldzame bomen zoals de sequoia, tulpenboom en treurbeuk kwamen weer tot hun recht

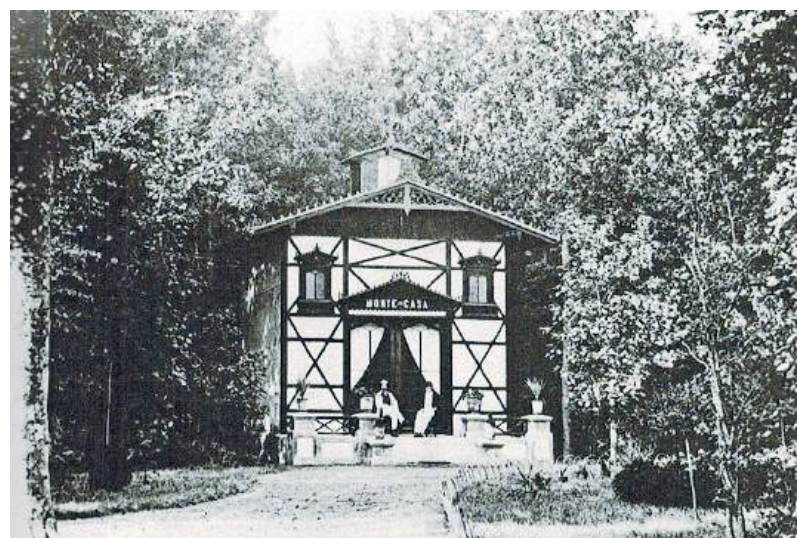
Door zijn vele bezigheden staakte Van Rossum echter de tabaksteelt, hoewel deze volgens hem voor-

treffelijk slaagde.

Omstreeks 1837 werd een begin

■ Het zomerverblijf met belvédère. Schilderij van A. Brouwer. FOTO:

■ Monte Casa rond 1870. FOTO: L.H. V.D. WALL BAKE-VAN DORP

■ Het koetshuis in 2025. FOTO: HISTORISCHE KRING

gemaakt met de afzanding. Voor de voormalige tabaksschuur voeren schuiten af en aan om het zand naar Amsterdam en elders te vervoeren. Daarmee veranderde de dorre heidegrond in een naar beneden aflopende parkweide. Van Rossum maakte van de gelegenheid gebruik om het land- schap te verfraaien. In plaats van algehele afzanding met een strak slotenpatroon koos Van Rossum voor een gedeeltelijke afzanding, die een romantische landschap- stijl opleverde met veel reliëf over korte afstanden.

Bouw van Flevorama

Op de rand van de helling waarop de tabaksschuur stond liet Van Rossum in 1841 een zomerverblijf bouwen met op het platte dak een belvédère (een plek met mooi uitzicht). Van daaruit kon men Huizen en Valkeveen zien liggen, maar ook de Zuiderzee (nu het Flevomeer). Vanwege het fraaie uitzicht kreeg het de naam Flevorama. Na Van Rossums overlijden in 1856 kocht zijn oudste dochter

dit deel, dat van Berghuis werd afgescheiden. Zij was getrouwd met Abraham Everardus Dudok van Heel (de overgrootmoeder van Abraham Everardus was kort voor zijn geboorte overleden en als nagedachtenis aan haar werd

■ Flevorama in 2025. FOTO: HISTORISCHE KRING

haar familienaam 'Dudok' – deze naam werd met uitsterven bedreigd – aan de naam Van Heel toegevoegd. Zo is de naam 'Dudok van Heel' ontstaan).

Dit echtpaar liet de belvédère vervangen door het huidige witgepleisterd neoclassicistisch landhuis, ontworpen door architect Van Gendt. Enkele jaren later werd vlak daarbij een koetshuis in chaletstijl gebouwd met binnen een klinkerbestrating. Na het overlijden van het echtpaar kocht een van hun zonen in 1875 Flevorama. In de noordoostelijke punt van het landgoed werd in 1898 het houten huis De Viersprong gebouwd en ook dat werd bewoond door een Dudok van Heel. Dit huis kwam als bouw pakket uit Noorwegen. In het begin van de 20ste eeuw vonden er diverse kleine verbouwingen aan Flevorama plaats.

De afgelopen honderd jaar

In 1928 werd een stuk van de buitenplaats aan de westzijde afgescheiden; daar werd het landhuis 'Zuiderhof' gebouwd. Een nieuwe eigenaar restaureerde aan het eind van de 20ste eeuw het landhuis grondig en voorzag het van nieuwe elementen. Bomen, zoals de sequoia, treurbeuk, tulpenboom, tamme kastanjes, rode beuken, stokoude rododendrons en manshoge azalea's kwamen weer beter tot hun recht nadat het park was opgeschoond. Het koetshuis met een perceel grond werd apart verkocht en in 1999 voegde een nieuwe eigenaar een klein huisje uit 1870 toe met de naam Monte Casa (= berghuis) dat tussen Flevorama en Berghuis lag. In 2007 werden het landhuis, de historische park- en tuinaanleg, het koetshuis en het tuinhuis Monte Casa als rijksmonumenten aangewezen.

Bron:

Onder andere Henk Schaftenaar, Oude Naardense Buitenplaatsen. St. Vijverberg 1995

Klaas Oosterom